Analiza cwiczenia podsumowanie - calki podstawy

Mateusz Kojro

August 31, 2020

1 Calka oznaczona

1.1 Funkcja pierwotna funkcji f nazywamy:

$$\forall_{x \in (a,b)} F'(x) = f(x) \tag{1}$$

1.2 Definicja calki

$$\int f(x)dx = F(x) + C \tag{2}$$

2 Metody obliczania calek

2.1 Calkowanie przez czesci

Jezeli funkcje zmiennej x: a(x) i b(x) maja pochodne ciagle to:

$$\int a(x)b'(x)dx = a(x)b(x) - \int b(x)a'(x)dx \tag{3}$$

lub zapisane inaczej:

$$\int adb = ab - \int bda \tag{4}$$

2.2 Calkowanie przez podstawianie

2.2.1 Def:

Jezeli:

- $\bullet\,$ Dla $x\in[a,b]$ funkcja g(x)ma pochodna ciagla
- f(x) jest ciagla w zbiorze wartosci g(x)

To mamy:

$$\int f(g(x)) \times g'(x) dx = \int f(u) du, \ u = g(x)$$
 (5)

2.3 Rozwiazywanie

$$\int \sin(4x) = \begin{vmatrix} u = 4x \\ du = 4dx \\ dx = \frac{du}{4} \end{vmatrix}, \text{ bo } df = f'(x) \times dx$$
 (6)

$$\int \sin u \frac{du}{4} = \frac{1}{4} \int \sin u du \tag{7}$$

$$=\frac{1}{4}\times(-\cos u),\,u=4x\tag{8}$$

$$=\frac{1}{4}\times(-\cos 4x)\tag{9}$$

3 Calka oznaczona

3.1 Definicja

Jezeli dla x=[a,b] wartosci funkcji $f(x)\geq 0$ to pole P ogarniczone liniami x=a i x=b oraz wykresem f(x) jest rowne calce oznaczonej:

$$P = \int_{a}^{b} f(x)dx \tag{10}$$

i zachodzi:

$$\int_{a}^{b} f(x)dx = F(b) - F(a) \tag{11}$$

$$= F(x)|_a^b \tag{12}$$

jezeli natomiast dla $x \in [a, b]$ $f(x) \le 0$:

$$P = -\int_{a}^{b} f(x)dx \tag{13}$$

3.2 Wzory:

Dla calek oznaczonych działaja wzory zwiazane z calkami nieoznaczonymi i dodatkowo:

Jezeli mamy przedzial calkowania [a,b]mozemy go podzielic na mniejsze przedzialy i policzyc2osobne calki po czym je dodac

$$[a,b] = [a,c] + [c,b]$$
 (14)

$$\int_{a}^{b} f(x) = \int_{a}^{c} f(x) + \int_{c}^{b} f(x)$$
 (15)

4 Calki f. nieograniczonych

Jezeli:

- f(x) jest nieograniczona w przedziale [a, b]
- jest ograniczona i calkowalna w przedzialach:

$$a \le x \le c - \alpha \tag{16}$$

$$c + \beta \le x \le b \tag{17}$$

gdzie:

$$c \in [a, b]$$
, i $\alpha, \beta > 0$ (18)

To mamy:

$$\int_{a}^{b} f(x)dx = \lim_{\alpha \to 0} \int_{a}^{c-\alpha} f(x)dx + \lim_{\beta \to 0} \int_{c+\beta}^{b} f(x)dx$$
 (19)

${f 5}$ Calki oznaczone na przedzialach nieskonczonych

Mamy:

$$\int_a^{+\infty} f(x) dx = \lim_{b \to +\infty} \int_a^b f(x) dx$$

(20)

analogicznie:

$$\int_{-\infty}^{+\infty} f(x)dx = \lim_{b \to +\infty} \lim_{a \to +\infty} \int_{a}^{b} f(x)dx$$
 (21)

6 Calki funkcji wymiernych

Jezeli mamy calke fukcji wymiernej w postaci:

$$\int \frac{W_1}{W_2} = \int \frac{\sum_{i=0}^n a_i \times x^i}{\sum_{j=0}^m a_j \times x^j} dx$$
 (22)

to jezeli

- $\bullet$ $n \geq m$ dzielimy wielomiany przez siebie i otrzymujemy wielomian i wymierna gdzie $n \leq m$
- $n \leq m$ rozkladamy na sume ulamkow prostych:

$$\frac{A}{(ax+b)^q}, \frac{Bx+C}{(cx^2+dx+e)^r} \text{ gdzie } \begin{cases} A, B, C, a, b, c, d, e \in R \\ q, r \in N \end{cases}$$
 (23)

i $cx^2 + dx + e$ nie ma pierwiastkow i $\Delta \leq 0$